

Książki bez granic

Zaproszenie do czytania dla wszystkich

**Uniwersalne
projektowanie
książek**

Celem uniwersalnego projektowania książek jest zapewnienie równego dostępu do treści publikacji dla wszystkich czytelników. Eliminowanie barier związanych m.in. z dysfunkcjami, czy niepełnosprawnościami. Zwiększanie ogólnej użyteczności i atrakcyjności publikacji.

Nasi czytelnicy i czytelniczki

Dla kogo projektujemy książki?

Osoby z dysleksją

- **Trudności w rozpoznawaniu i odczytywaniu liter oraz słów:** Osoby z dysleksją mogą mieć problem z prawidłowym rozpoznawaniem liter oraz ich odpowiednim odczytywaniem, co utrudnia płynne czytanie.
- **Dysfunkcje percepcyjno-motoryczne:** Niektórzy ludzie z dysleksją mogą mieć trudności z kontrolą ruchów oczu, co prowadzi do pomijania lub powtarzania słów lub fragmentów tekstu, co utrudnia zrozumienie.
- **Problemy z przetwarzaniem słuchowym:** Osoby z dysleksją mogą mieć problem z rozumieniem struktury dźwięków w słowach, co prowadzi do trudności z dekodowaniem słów i ich zrozumieniem.
- **Brak automatyzmu czytania:** Dla większości osób czytanie staje się automatyczne po pewnym czasie nauki, jednak dla osób z dysleksją może to być trudniejsze do osiągnięcia, co prowadzi do wolniejszego tempa czytania i większego wysiłku intelektualnego.

Osoby ze spektrum autyzmu

- **Nadwrażliwość sensoryczna:** Osoby ze spektrum autyzmu mogą mieć nadwrażliwość na bodźce zewnętrzne, co może utrudniać im skupienie się na czytaniu z powodu np. nadmiaru bodźców w otoczeniu lub dyskomfortu związanego z dotykiem papieru czy ekranu.
- **Trudności z koncentracją:** Osoby z autyzmem mogą mieć trudności w utrzymaniu uwagi na dłuższy czas, co może prowadzić do szybkiego znużenia się podczas czytania i utraty zainteresowania treścią.
- **Trudności w rozumieniu znaczenia emocji i spostrzeganiu niewerbalnych sygnałów:** Czytanie wymaga zrozumienia znaczenia emocji i niewerbalnych sygnałów zawartych w tekście, co może stanowić wyzwanie dla osób ze spektrum autyzmu, które mają trudności w interpretacji tych elementów.
- **Specyficzne zainteresowania:** Osoby z autyzmem mogą mieć specyficzne zainteresowania, które nie zawsze pokrywają się z tematyką typową dla literatury czytelniczej, co może ograniczać ich chęć czytania.
- **Trudności z rozumieniem abstrakcyjnych pojęć:** Czytanie często wymaga rozumienia abstrakcyjnych pojęć i metafor, co może być problematyczne dla osób ze spektrum autyzmu, które preferują konkretne, dosłowne informacje.

Osoby z demencją

Osoby słabo widzące

Osoby z afazją

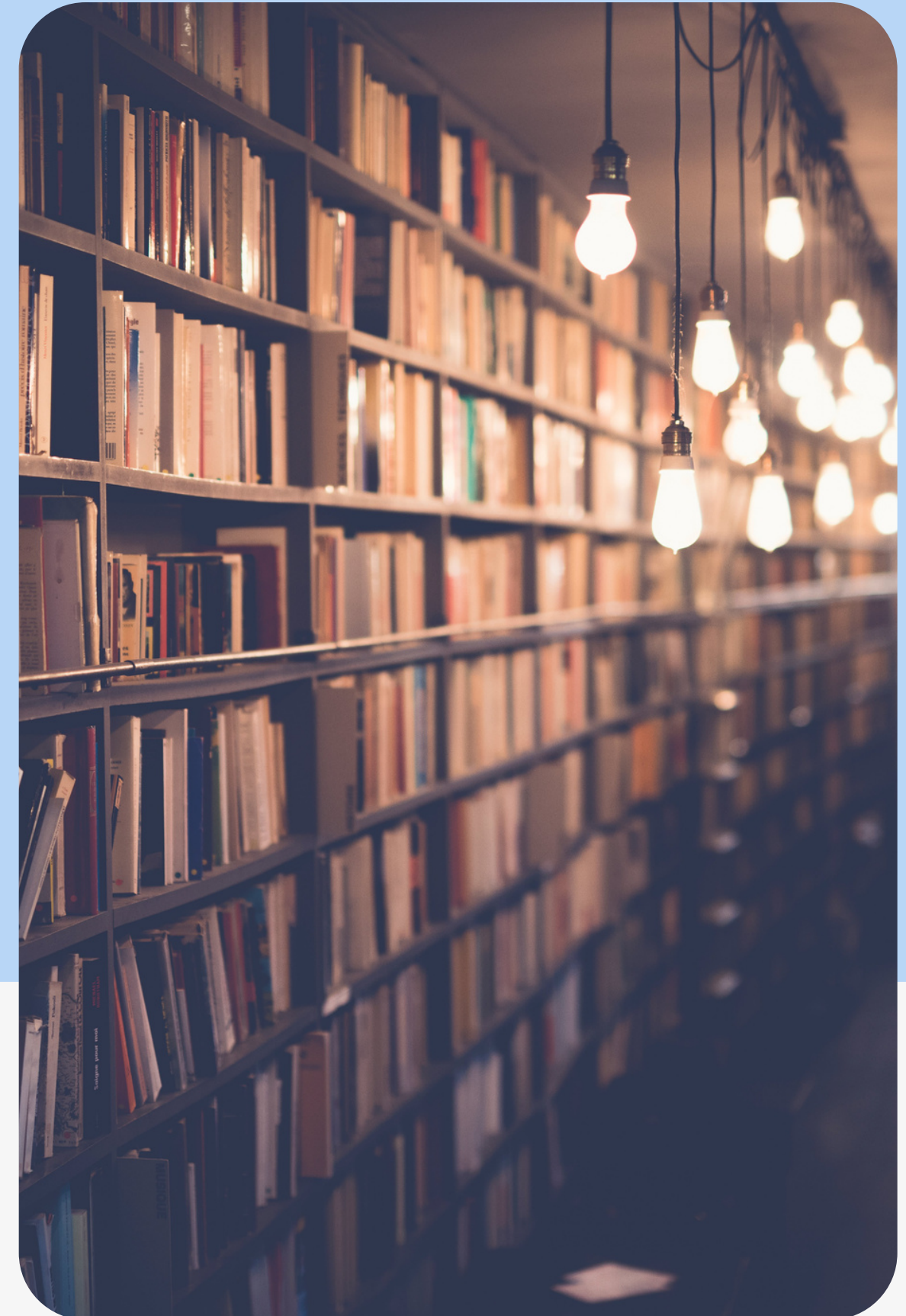
- **Osoby z demencją:** Zanik funkcji poznawczych, typowy dla demencji, może prowadzić do trudności z rozumieniem i przetwarzaniem tekstu oraz zapominaniem wcześniej przeczytanych informacji, co utrudnia czytanie.
- **Osoby słabowidzące:** Z ograniczoną zdolnością do widzenia tekstu, osoby słabowidzące mogą mieć trudności z czytaniem ze względu na niską czytelność tekstu, nawet po zastosowaniu pomocy w postaci np. lup.
- **Osoby z afazją:** Afazja, będąca skutkiem uszkodzenia obszarów mózgu odpowiedzialnych za przetwarzanie języka, może prowadzić do trudności z rozumieniem oraz interpretacją tekstu pisemnego oraz z mówieniem.
- **Problemy z pamięcią:** Zarówno osoby z demencją, jak i osoby z afazją mogą mieć trudności z pamięcią, co może prowadzić do zapominania wcześniej przeczytanych informacji, utrudniając kontekstowe rozumienie tekstu.
- **Trudności z komunikacją:** Osoby z demencją, afazją oraz słabowidzące mogą mieć również trudności z wyrażaniem swoich potrzeb czy zrozumieniem poleceń związanych z czytaniem, co dodatkowo pogarsza ich możliwości czytelnicze.

Osoby z doświadczeniem uchodźczym, emigracyjnym

- **Bariera językowa:** Uchodźcy i emigranci często muszą przystosować się do czytania w nowym języku, co może stanowić wyzwanie z uwagi na brak znajomości lub ograniczoną znajomość nowego języka. Brakuje też literatury dwujęzycznej dla dorosłych, co sprawi że mniej chętnie uczą się nowego języka poprzez czytanie.
- **Trauma i stres związany z migracją:** Uchodźcy i emigranci często doświadczają traumy i stresu związanego z migracją, szczególnie ci którzy trafili do Polski w wyniku wojny, co może prowadzić do trudności z koncentracją i braku przyjemności z czytania
- **Brak dostępu do publikacji w języku ojczystym:** Niektórzy uchodźcy i emigranci mogą mieć ograniczony dostęp do książek w swoim języku ojczystym lub w języku, którego się uczą, co utrudnia rozwijanie umiejętności czytelniczych.
- **Zmiany w warunkach życia:** Zmiana warunków życia związana z migracją, takich jak nowe obowiązki zawodowe czy rodzicielskie, może ograniczyć czas i możliwości poświęcane na czytanie, co wpływa na ich poziom czytelnictwa.

Eksperci

Konsultacje i zespół projektujący

Eksperci

Praca zespołowa, wiedza ekspertów z wielu dziedzin, artykuły naukowe,
doświadczeni redaktorzy i graficy

Polskie Towarzystwo Dyslektyczne

Marta Badowska
Małgorzata Różyńska

Fundacja Alter Edu

Agnieszka Sozańska

PrAACownia

Alina Smyczek

Autorzy

Justyna Bednarek
Joanna Jagiełło
Jarosław Kaczmarek
Monika Kowaleczko-
Szumowska
Oleksandr Korotko
Barbara Kwinta
Katarzyna Majgier
Jarosław
Mikołajewski

Redaktorzy, Graficy, Tłumacze

Urszula Pągowska
Aleksandra Cieślak
Urmás Viik
Agnieszka
Betlejewska
Izabela Karpiszek
Magdalena Cicha-
Kłak
Katarzyna Konopka

Komunikacja Alternatywna i Wspomagająca

Komunikacja Alternatywna i Wspomagająca (AAC) to zbiór metod i narzędzi wykorzystywanych do wspierania osób z zaburzeniami komunikacji.

W przypadku osób, które nie mogą używać mowy w sposób efektywny, AAC zapewnia alternatywne sposoby wyrażania myśli i uczuć, takie jak obrazki, symbole, gesty, tablice komunikacyjne, czy urządzenia elektroniczne.

Czytanie uczestniczące

Odtwarzanie tekstu wspólnie z czytającym.

Osoba “współczytająca” wprowadza w kontekst; czytając swoje fragmenty, podprowadza, a osoba mająca kłopot z czytaniem/komunikacją – dopowiada, mówiąc lub korzystając z innych sposobów komunikacji: rekwizytów, znaków manualnych/gestów, wydrukowanych lub wyświetlanych na ekranie interaktywnych znaków graficznych (piktogramów), wyrazów.

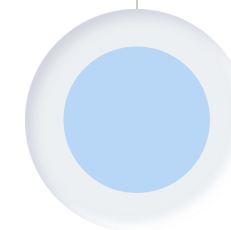
Odpowiednie dla osób:

- z niepełnosprawnością intelektualną
- ze spektrum autyzmu
- ze złożonymi potrzebami w komunikowaniu się: niemówiących, słabo mówiących, uczących się mówić lub powracających do utraconej sprawności w zakresie komunikowania się (np. w afazji po udarze mózgu)

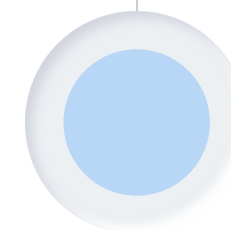
Uniwersalne projektowanie książek

to tworzenia publikacji, które są dostępne i przyjazne dla jak najszerszego grona czytelników, bez względu na ich umiejętności.

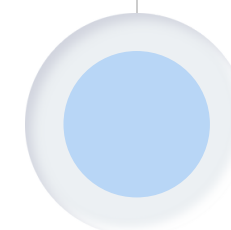
Książki bez granic

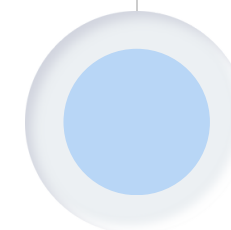
Są dostępne i przyjazne dla wszystkich, nie tylko dla osób z dysfunkcjami

Fabula jest uproszczona, ale na wysokim poziomie literackim

Obejmują popularne gatunki literackie m.in. powieść obyczajowa, kryminał, biografia

Są zaprojektowane pod względem układu tekstu, grafik i ilustracji, tak aby były łatwe do czytania i zrozumienia

Wiodąca grupa odbiorców	Dodatkowa grupa odbiorców	Książka	Autorzy
dysleksja	spektrum autyzmu	kryminał	Joanna Jagiełło
dysleksja	spektrum autyzmu	powieść obyczajowa	Barbara Kwinta
dysleksja	spektrum autyzmu	powieść obyczajowa	Justyna Bednarek
dysleksja	spektrum autyzmu	uproszczona klasyka	Katarzyna Majgier
dysleksja	spektrum autyzmu	uproszczona klasyka	Jarosław Kaczmarek

Wiodąca grupa odbiorców	Dodatkowa grupa odbiorców	Książka	Autorzy
afazja	demencja	książka obrazkowa	Aleksandra Cieślak
spektrum autyzmu		biografia	Anna Kamińska
spektrum autyzmu		powieść graficzna/komiks	Monika Kowaleczko- Szumowska/Urmas Viik
dwujęzyczność		poezja	Jarosław Mikołajewski /Oleksandr Korotko

Autorzy

Klasyka

Pan Tadeusz

Jarosław Kaczmarek

Jest zawodowym opowiadaczem. Wraz z przyjaciółmi z „Grupy Studnia 0” opowiada dzieciom i dorosłym baśnie, legendy i historie współczesne. Sam mówi o sobie, że uprawia LITERATURĘ OPOWIADANĄ.

W swojej twórczości nieustannie dokonuje przekładu opowieści zaczerpniętych z książek na język ustnej opowieści. I w drugą stronę – pisze książki tak, jakby były opowiadane na żywo.

Klasyka

Duma i uprzedzenie

Katarzyna Majgier

Absolwentka psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego – jako pisarka zadebiutowała w 2006 roku. Szybko zdobyła popularność jako autorka książek dla dorosłych (Stuletnia Gospoda) oraz dla dzieci i młodzieży (za które zdobyła m.in. nagrodę główną w konkursie im. Astrid Lindgren i nagrodę im. Kornela Makuszyńskiego). Poza pisaniem książek tworzy scenariusze gier internetowych.

Kryminał

Joanna Jagiełło

Polska pisarka, znana z twórczości literatury obyczajowej i psychologicznej. Ukończyła anglistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Jej najbardziej znane powieści dla dorosłych to "Popękane życie" i "Kawa z Kardamonem", które zdobyły uznanie czytelników i krytyków literackich. W swojej twórczości często porusza tematy związane z relacjami międzyludzkimi, poszukiwaniem tożsamości oraz trudnościami życia codziennego. Jej książki charakteryzują się bogatą warstwą psychologiczną oraz wnikliwym portretowaniem bohaterów i ich życiowych dylematów.

Powieść obyczajowa

Barbara Kwinta

Lingwistka i tłumaczka z języka angielskiego. Współpracuje z kwartalnikiem "WEDDING", tworząc artykuły eksperckie i teksty lifestylowe, które ukazują się również online na platformach takich jak onet.pl i styl.pl, autorka takich powieści jak "Chwała meksykańskim zakonnicom", "Razem a nawet osobno"

Powieść obyczajowa

Justyna Bednarek

Polska pisarka, absolwentka romanistyki. Przez wiele lat pracowała jako redaktorka pism kobiecych. Jest bardzo znana jako autorka literatury dziecięcej m.in. Cyklu o "Niesamowitych przygodach dziesięciu skarpetek". Razem z Jagną Kaczanowską napisała kilka powieści dla kobiet.

Biografia Ireny Szewińskiej

Anna Kamińska

polska pisarka, autorka reportaży oraz dziennikarka. Ukończyła polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Rozgłos przyniosły jej książki biograficzne, takie jak: "Wanda. Opowieść o sile życia i śmierci. Historia Wandy Rutkiewicz " i "Simona. Opowieść o niezwykłym życiu Simony Kossak".

A

Książka obrazkowa

Aleksandra Cieślak

autorka tekstów dla dzieci oraz dorosłych,
ilustratorka, graficzka, reżyserka, rzeźbiarka.
Stypendystka Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego – Młoda Polska 2011. Była
trzykrotnie nominowana do nagrody Astrid
Lindgren Memorial Award

A

Monika Kowaleczko-Szumowska

Studiowała archeologię na Uniwersytecie Warszawskim i język angielski na Uniwersytecie Stanu Illinois w USA. Pracuje jako tłumacz, między innymi, książek dla dzieci i młodzieży: "Gupikowo", "Galop44", "Fajna Ferajna". Tłumaczy też książki popularno-naukowe dla dorosłych a także materiały i wystawy dla Muzeum Powstania Warszawskiego.

Urmas Viik

jest interdyscyplinarnym artystą i projektantem książek. Ukończył grafikę na Estońskiej Akademii Sztuk Pięknych, a następnie pracował jako niezależny artysta. Od 2005 roku jest profesorem i kierownikiem Wydziału Grafiki w Estońskiej Akademii Sztuk Pięknych. Viik zilustrował około 30 książek dla dzieci.

Jarosław Mikołajewski

polski poeta, pisarz i tłumacz z języka włoskiego; także autor książek dla dzieci, eseista i publicysta. Jego książki ukazały się we Włoszech, Holandii, USA, Ukrainie. Był tłumaczony ponadto na języki: albański, francuski, niemiecki, hiszpański, chorwacki, serbski, bułgarski, czeski, ukraiński, grecki, litewski, rosyjski.

Oleksandr Korotko

Ukraiński poeta jest autorem ponad trzydziestu książek poetyckich i prozatorskich; jego utwory znalazły się w antologiach poetyckich, almanachach, czasopismach, a także publikacjach internetowych w różnych krajach. Wiele z jego utworów zostało przetłumaczonych na język hebrajski, angielski, francuski, niemiecki, polski, grecki, chorwacki

**Dziękuję za
uwagę**

**Fundacja
Powszechnego
Czytania**

Katarzyna Konopka

Fundacja Powszechnego Czytania

katarzyna.konopka@fpc.org.pl